

નિખાલસ હાસ્ય જે હૃદયે

નિખાલસ હાસ્ય જે હૃદયે, વિના કોઈ જગત-પેક્ષા;
અહો ! તે પ્રેમ પૂર્ણત્વી, હો વંદન ‘દાદ’-નિરપેક્ષા !

સદાયે મુક્ત હાસ્યોલ્લાસ, નથી ત્યાં ખેંચ વાણીમાં;
અહો ! છેલ્લી દશા નિર્ગથ, યથારથ જ્ઞાન-પૂર્ણિમા !

સહુનાં દ્રવ્ય, મન, ભાવો, ‘નિરીક્ષક’ વાંચી જાણે છે;
છતાંયે બાંધે ના અભિપ્રાય, મહીંલી મુક્તિ માણે છે.

સદાયે સૌમ્યતા વદને, પરમ અવગાઢ સમકિતે;
મનુષ્યોની બુદ્ધિથી પર, અપૂર્વા પૂર્ણ “જ્ઞાની” તે.

કળિકાળે સડેલાં બી, ઉઠાવે જ્યાં ને ત્યાં શંકા;
નથી વિશ્વાસ પોતા પર, ચડેલાં કાટ મન-સંચા.

છે દ્રવ્ય પૂર્વે ભાવેલું, તે ફૂટે છે સમય મળતાં;
નથી ગમતા છતાં આવે, વિચારો મનની પરવશતા.

પ્રકર્તિક ચંત્રવત્ મનમાં, ભળે છે આત્મભાવાસ્તિ;
બુદ્ધિ-તેજે સહી કરતાં, અહમ્ને વિશ્વ-આસક્તિ.

જનમથી મોત સુધીનાં, ફળાદેશો કરે જયોતિષ;
ભમરડો કેમનો ફરશે ? ‘રકમ’ સહુ માત્ર હિસાબી જ.

જગત છે પુદ્ગલી મેળો, ભમરડાંમાત્ર પર આધીન;
પુરાવા સંયોગી કર્તા, ‘વ્યવસ્થિત શક્તિ’ને આધીન.

ન મારે માથું પુદ્ગલમાં, ‘વ્યવસ્થિત’માં ન ઘાલે હાથ;
નિરીક્ષક જ્ઞેયને જાણે, કરે નહીં પારકી પંચાત.

સહુમાં જોઈ શુદ્ધાત્મા, અને પુદ્ગલ તણી કુસ્તી;
ફક્ત છે આત્મવત્ દષ્ટા, હો વંદન ચૌદ લોક ધણી.

સહુનું આહું યા અવળું, જુએ છે “જ્ઞાની” તો સવળાં;
કરુણા રાખે છે હરદમ, છે મુશ્કિલ “જ્ઞાની” ને કળવાં;

વિપરીત બુદ્ધિની શંકા, તે સુણતાં ગૈબી જાદુથી;
છતાં અમને નથી દંડ્યા, ન કરિયા ભેદ ‘હું’-‘તું’થી.

મહાવીરના સમયમાં પણ, હતા ભેદો ગુરુ-શિષ્યે;
બલિહારી છે ‘દાદા’ની, અભેદી પ્રેમી પે રીઝિયે.

ગજબ છે આપની સમતા, વિચક્ષણ સમયસૂચકતા;
વિરોધી હોય સામે પણ, હસીને દોષ ના જોતા.

અહો ! નિર્ભેદ પ્રેમેશ્વર, અલૌકિક મૂર્ત-મોક્ષેશ્વર;
નિરાકુળ સિદ્ધ-જ્ઞાનેશ્વર, અ-મન છે જ્ઞાન-સંગમેશ્વર.

